

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 24/2022. (X. 26.) AB HATÁROZATA

a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény 95/E. § (2) bekezdését és a 95/F. § (1) bekezdését érintő alkotmányos követelmény megállapításáról, valamint a Kúria Kfv.III.37.217/2021/10. számú ítélete, a Fővárosi Törvényszék 103.K.706.640/2020/7. számú ítélete, valamint a Gazdasági Versenyhivatal VJ/8-31/2020. számú és VJ/8-21/2020. számú végzései alaptörvény-ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Salamon László* alkotmánybíró párhuzamos indokolásával – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

1. Az Alkotmánybíróság a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény 95/E. § (2) bekezdését és a 95/F. § (1) bekezdését érintően az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése alapján alkotmányos követelményként megállapítja: a 2017. január 15-e előtt létrejött összefonódások vizsgálataira irányuló eljárásokban, beleértve a megismételt eljárásokat is, nem alkalmazható a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény 95/F. § (1) bekezdése szerinti átmeneti rendelkezés.

2. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Kúria Kfv.III.37.217/2021/10. számú ítélete, a Fővárosi Törvényszék 103.K.706.640/2020/7. számú ítélete, valamint a Gazdasági Versenyhivatal VJ/8-31/2020. számú és VJ/8-21/2020. számú végzései alaptörvény-ellenesek, ezért azokat megsemmisíti.

Az Alkotmánybíróság elrendeli e határozatának közzétételét a Magyar Közlönyben.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. A gazdasági társaság indítványozó jogi képviselője (Ormai, Papp és Társai CMS Cameron McKenna Nabarro Oiswang LLP Ügyvédi Iroda) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján 2021. augusztus 27-én, az Alkotmánybírósághoz 2021. szeptember 16-án érkezett alkotmányjogi panaszt terjesztett elő a Kúria Kfv.III.37.217/2021/10. számú ítélete, a Fővárosi Törvényszék 103.K.706.640/2020/7. számú ítélete, valamint a Gazdasági Versenyhivatal VJ/8-31/2020. számú és VJ/8-21/2020. számú végzései ellen, azok alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérve.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló alapügy lényege szerint az indítványozó 2016. szeptember 23-án üzletrész adásvételi szerződést kötött a céltársasággal, amely szerződés irányítási jogot is biztosított az indítványozó számára a céltársaság felett, ezért a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tptv.) 24. §-a szerinti összefonódás engedélyezése iránti kérelem úrlapon kérte a Gazdasági Versenyhivaltól (a továbbiakban: GVH) az összefonódás engedélyezését.
- [3] A GVH 2017. február 20-án kelt, VJ/87-197/2016. számú határozatával megtiltotta az összefonódást a Média-tanács nemleges szakhatósági állásfoglalására hivatkozással. Az indítványozó keresete alapján eljáró elsőfokú

bíróság a keresetet elutasította, azonban a Kúria 2019. december 9-én kelt, Kfv.IV.38.095/2018/10. számú ítéletével hatályon kívül helyezte a GVH határozatát, és új eljárásra kötelezte.

- [4] A VJ/8/2020. számú megismételt eljárásban a GVH arra kötelezte az indítványozót, hogy töltsen ki a 2017. január 15-én vagy azt követően létrejött összefonódások tekintetében 2018. január 1-jétől alkalmazandó összefonódás bejelentési űrlapot. A tranzakció részletes bemutatása érdekében a GVH kérte a bejelentési űrlap kitöltési útmutatójának „Részletes piacelemzés” elnevezésű részében található kérdések megválaszolását a tervezett összefonódás által érdemben érintett piacokra, valamint a tervezett tranzakció piaci hatásaira vonatkozóan. Kérte továbbá a GVH az űrlap szerint kötelezően csatolandó mellékletek benyújtását, valamint az indítványozó nyilatkozatát arra vonatkozóan, hogy történt-e módosítás az üzlet rész adásvételi szerződésben. Az indítványozó a GVH-nak benyújtott válaszában közölte, hogy nem egy új összefonódásról van szó, és a kért adatokat az előzményi eljárásban már benyújtotta, előadta továbbá, hogy aránytalanul nagy terhet ró rá a megújult szerkezetű bejelentési űrlap teljes körű kitöltése. Az indítványozó szerint az előzményi eljárásban benyújtottak változatlanul irányadók azzal a technikai különbséggel, hogy az összefonódás végrehajtásának céldátuma praktikus okból egyelőre nem kerül újradefiniálásra. Az indítványozó ezzel összefüggésben vizsgálati kifogást is előterjesztett.
- [5] Ezt követően a GVH vizsgálója 2020. június 12-én kelt, VJ/8-21/2020. számú végzésével 20 000 000 Ft eljárási bírságot szabott ki az indítványozóval szemben. A GVH végzése indokolásában megjelölte, hogy az indítványozó a bejelentéses űrlapban nem tért ki a televíziós hirdetési piac általa megjelölt szempontú szegmentációjának kérdéseire, továbbá ilyen bontás mellett nem szolgáltatott sem nézettség, sem árbevétel alapján számított nézettségi adatokat, illetve az érintett piacon elért részesedését árbevétel alapján számítva egyáltalán nem mutatta be. A GVH szerint az indítványozó ezen magatartása megalapozza a tényállás feltárásának megghiúsítására törekvést, illetve az eljárás elhúzását is eredményezte. A GVH szerint az indítványozó válaszában hiányában nem dönthető el egyértelműen az összefonódás tartalma, így az, hogy a céltársaság korábbi portfóliójába tartozó online felületek, mint vállalkozásrész megszerzésére kerülne sor, vagy pedig azokat egy új társaságba kívánják kiszervezni. A GVH szerint a tranzakció tartalmának tisztázásáig nem tud intézkedni a Médiatanács szakhatósági állásfoglalásának beszerzése iránt sem. A másodfokon eljáró versenytanács 2020. június 30-án kelt, VJ/8-31/2020. számú végzésével helyben hagyta az elsőfokú, eljárási bírság kiszabásáról szóló végzést.
- [6] 2020. június 20-án a céltársaság arról tájékoztatta az indítványozót, hogy a továbbiakban nem kívánja megvalósítani az összefonódást, így módon az ügylet megghiúsult.
- [7] A GVH 2020. július 31-én megszüntette a megismételt eljárást arra hivatkozással, hogy az összefonódás felei között akarategyezség már nem áll fenn, az eredeti szerződés hatályát veszítette, ezért az eljárás okafogyottá vált.
- [8] Az indítványozó keresetet nyújtott be a Vj/8-31/2020. számú, az eljárási bírságról szóló másodfokú hatósági végzés ellen, amelyet az elsőfokon eljáró Fővárosi Törvényszék 103.K.706.640/2020/7. számú ítéletével elutasított. A Kúria Kfv.III.37.217/2021/10. számú ítéletével hatályában fenntartotta az elsőfokú ítéletet.
- [9] A Kúria az eljárási bírság felülvizsgálatára irányuló közigazgatási perben hozott ítéletének indokolása szerint „megváltozott tényállás miatt nem lehet semmisségre hivatkozással a döntést megsemmisíteni azon az alapon, hogy a közigazgatási szerv eltért a bíróság ítéletétől. A megalapozott döntés feltétele a valóságnak megfelelő, releváns tényállás feltárása. A megismételt eljárásban ezért figyelemmel kell lenni a döntés szempontjából jelentőséggel bíró tények megváltozására is, nem létező, valótlan tényre határozat nem alapítható. Szintén nem köti a hatóságot a bírói ítéletben foglalt előírás, ha időközben a jogszabály jellege, vagy kifejezett rendelkezése folytán a megismételt eljárásban már a megváltozott jogszabályi rendelkezéseket kell alkalmazni” (kúriai ítélet indokolásának [56]–[57] bekezdése).
- [10] A Kúria szerint az indítványozó nem bizonyította azon állítását, hogy vele szemben a bejelentéses fúziós rezsim nem lett volna alkalmazható a Tpv. 95/E. § (1) és (2) bekezdése alapján. A Kúria érdemben sem adott helyt az indítványozó kifogásainak.
- [11] 2. Az indítványozó az Abtv. 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában kérte, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg, hogy a Kúria Kfv.III.37.217/2021/10. számú ítélete alaptörvény-ellenes és azt semmisítse meg. Az indítványozó szerint a kúriai ítélet sérti az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseit, valamint a B) cikk (1) bekezdését.

- [12] Az indítványozó kifogásolta, hogy a GVH eleve téves és hatálytalan jogalapon nyugvó követelményeket támasztott vele szemben, illetve ezen követelmények teljesítése ellenére további, előre nem közölt elvárások mentén, bármilyen előzetes figyelmeztetés vagy visszakérdezés nélkül, azonnal a legsúlyosabb jogkövetkezmény alkalmazására került sor.
- [13] Az indítványozó kifogásolta továbbá, hogy 2017-ig ún. kérelmes eljárás szolgált az összefonódások engedélyezésére, amelyben az irányítást megszerző vállalkozásnak kérelmezőként kérnie kellett a GVH engedélyét a fúziós küszöbszámokat elérő összefonódás esetén. Ugyanakkor 2017. január 15-étől a fúziós eljárásrend oly módon módosult a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény, valamint a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény módosításáról szóló 2016. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Módtv3.) hatására, hogy a korábbi kérelmes eljárások rendjét felváltotta a bejelentéses eljárások rendje. Az indítványozó előadta, hogy a fúziós bejelentéses eljárásrend bevezetésével a GVH ehhez igazodóan új űrlapokat tett közzé, és a korábbi kérelmes eljárásban használt űrlapok helyett immáron ezen bejelentéses eljárás űrlapjának kitöltésére kötelezi a fúziós küszöbszámot elérő összefonódás közvetlen résztvevőit.
- [14] Az indítványozó az új fúziós bejelentéses eljárásrend kapcsán azt kifogásolta, hogy az eredeti ügyében a tranzakciós szerződés 2016. szeptember 23-án kelt, ezért még a régi kérelmes eljárásrend szerint nyújtott be kérelmet 2016. október 14-én a GVH-hoz az összefonódás engedélyezése érdekében. Ugyanakkor a megismételt eljárásra tekintettel a Tptv. 95/E. § (1) bekezdése értelmében a Módtv3. megállapított rendelkezéseit csak az e rendelkezések hatálybalépését követően létrejött összefonódásokra vonatkozóan kell alkalmazni. A Tptv. 95/E. § (2) bekezdése pedig akként rendelkezett, hogy a korábbi kérelmes fúziós eljárásrendet a Módtv3. hatálybalépését megelőzően létrejött összefonódásokra vonatkozó eljárásokban továbbra is alkalmazni kell. Az indítványozó szerint tehát esetében a megismételt eljárásban nem lett volna alkalmazható az új fúziós bejelentéses eljárásrend, mivel az összefonódás 2017. január 15-e előtti. Következésképpen az indítványozó szerint a GVH nem kötelezhette volna az új fúziós bejelentéses űrlap kitöltésére sem, amelynek hiányos kitöltésére alapította vele szemben a GVH a 20 millió Ft eljárási bírság kiszabását.
- [15] Az indítványozó szerint a GVH visszaható hatályú jogalkalmazást valósított meg tehát azáltal, hogy az új fúziós bejelentéses eljárásrend szerint indította meg a megismételt eljárást. Az indítványozó szerint a GVH ezen eljárása, amelyet a felülvizsgálatot végző bíróságok jóváhagytak sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, valamint a contra legem jogalkalmazás miatt az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését és a XXVIII. cikk (1) bekezdését is, illetve a XXVII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jogát.
- [16] Az indítványozó érdemben is vitatta az eljárási bírság kiszabásának jogszerűségét.

II.

- [17] 1. Az Alaptörvény alkotmányjogi panasszal érintett rendelkezései:

„B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”

„XXIV. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.”

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

- [18] 2. Az alkotmányjogi panaszban felhívott Tptv. érintett rendelkezései:

„95/E. § (1) E törvénynek a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény, valamint a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény módosításáról szóló 2016. évi CLXI. törvénnyel (a továbbiakban: Módtv3.) megállapított rendelkezéseit az e rendelkezések hatálybalépését követően létrejött összefonódásokra vonatkozóan kell alkalmazni.

(2) E törvénynek a Módtv3.-mal hatályon kívül helyezett rendelkezéseit az e rendelkezések hatályon kívül helyezését megelőzően létrejött összefonódásokra vonatkozó eljárásokban továbbra is alkalmazni kell.”

„95/F. § (1) E törvénynek a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény, valamint az azzal összefüggő egyes törvényi rendelkezések módosításáról szóló 2017. évi CXXIX. törvénnyel (a továbbiakban: Módtv4.) megállapított eljárási rendelkezéseit – a (2) bekezdésben írt eltéréssel – az e rendelkezések hatálybalépését követően indult és megismételt eljárásokban kell alkalmazni.

(2) E törvénynek a Módtv4.-gyel megállapított, a végrehajtásra vonatkozó rendelkezéseit

a) az e rendelkezések hatálybalépésekor még el nem rendelt, és

b) az e rendelkezések hatálybalépésekor folyamatban lévő végrehajtási eljárásokra is alkalmazni kell.”

III.

- [19] Az indítványozó jogi képviselője a támadott ítéletet 2021. június 17-én vette kézhez, alkotmányjogi panaszát 2021. augusztus 16-án adta postára, így a panasz határidőben előterjesztettnek minősül.
- [20] Az alkotmányjogi panasz megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglalt feltételeknek is, tekintettel arra, hogy megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezésként az Abtv. 27. §-át, és az alkotmányjogi panasz a bírósági eljárást befejező bírósági határozattal szemben került előterjesztésre
- [21] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában megjelölte az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseiként az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, a XXIV. cikk (1) bekezdését és a XXVIII. cikk (1) bekezdését és a megsemmisíténi kért bírói ítéletet, a Kúria Kfv.III.37.217/2021/10. számú ítéletét.
- [22] Az indítványozó indítvány-kiegészítésében az eljárás megszüntetésével összefüggésben az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésének a sérelmére is hivatkozott, azonban e tekintetben az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az alkotmányjogi panasz idő előttinek minősül, mert a megszüntető végzés tárgyában jelenleg is folyamatban van az indítványozó által kezdeményezett közigazgatási per, ezért e tekintetben az indítvány nem felel meg az Abtv. 27. §-ában foglalt feltételeknek.
- [23] Az indítvány azon indítványelemek tekintetében, amelyek esetében az alapjogi sérelem értelmezhető [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, a XXIV. cikk (1) bekezdését és a XXVIII. cikk (1) bekezdés], tartalmazza az alaptörvényellenességére vonatkozó okfejtést, valamint kifejezett kérelmet a bírósági döntés megsemmisítésére.
- [24] Az indítványozó az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló közigazgatási perben félként szerepel, így érintettsége fennáll.
- [25] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint az indítványozónak ki kell merítenie jogorvoslati lehetőségeit. Jelen ügyben a támadott bírósági határozat ellen további jogorvoslatnak nincs helye, így az alkotmányjogi panasz ebben a részében is megfelel a befogadási feltételeknek.
- [26] Az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának – az Abtv. 29. §-a szerint – további feltétele, hogy a panasz bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. A jelen ügyben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek minősül, hogy az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe ütközően hátrányos volt-e az indítványozó számára, hogy az eredetileg kérelmes eljárásrendben benyújtott összefonódás engedélyezése iránti kérelmét utóbb egy másik, bejelentéses eljárásrend szerint bírálta el a GVH.
- [27] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság tanácsa az alkotmányjogi panaszt 2022. március 8-ai ülésén befogadta.

IV.

- [28] Az alkotmányjogi panasz megalapozott.
- [29] 1. Az Alkotmánybíróság elsőként az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése alapján sérelmezett visszaható hatályú jogalkalmazás tilalmával kapcsolatos joggyakorlatát tekintette át.
- [30] „Magyarország független, demokratikus jogállam” [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés]. A jogállamiság részét képezi a jogbiztonság, amelynek keretében az Alkotmánybíróság a visszaható hatályú jogalkotás és jogalkalmazás tilalmát értelmezi.

- [31] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint „az *ad malam partem* visszaható hatály tilalma elsősorban a normaalkotással szemben megfogalmazott elvárás, hiszen a jogbiztonság elvéből vezethető le a visszaható hatályú jogalkotás tilalma is, amelynek magját a jogalkotási törvényben is megfogalmazott azon tilalom adja, mely szerint a jogszabály a kihirdetését megelőző időre nem állapíthat meg kötelezettséget és nem nyilváníthat valamely magatartást jogellenessé” {30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [106]; 3051/2016. (III. 22.) AB határozat, Indokolás [15]}.
- [32] Az Alkotmánybíróság a 30/2014. (IX. 30.) AB határozatában rögzített gyakorlata szerint „[a] jogállamiság [B] cikk (1) bekezdése] részét képező jogbiztonság elve megköveteli az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát, az egyes normák egyértelműségét. [...] a jogbiztonság elvéből vezethető le a visszaható hatályú jogalkotás tilalma is, amelynek magját a jogalkotási törvényben is megfogalmazott tilalom adja, miszerint a jogszabály a kihirdetését megelőző időre nem állapíthat meg kötelezettséget és nem nyilváníthat valamely magatartást jogellenessé. A következetes alkotmánybírói gyakorlat értelmében továbbá valamely jogszabály nem csupán akkor minősülhet az említett tilalomba ütközőnek, ha a jogszabályt a jogalkotó visszamenőlegesen léptette hatályba, hanem akkor is, ha a hatálybaléptetés nem visszamenőlegesen történt ugyan, de a jogszabály rendelkezéseit – erre irányuló kifejezett rendelkezés szerint – a jogszabály hatálybalépése előtt létrejött jogviszonyokra is alkalmazni kell. {10/2014. (IV. 4.) AB határozat, Indokolás [15]} Ezeknek a jogalkotóval szemben megfogalmazott elvárásoknak a versenyjogi tényállások és jogkövetkezmények törvényi megfogalmazása során kell elsősorban érvényesülniük, az előreláthatóság és a kiszámíthatóság ugyanakkor a jogalkalmazók irányában is alkotmányos elvárás a jogi normák értelmezése során (Alaptörvény 28. cikk)” (Indokolás [106]).
- [33] Az Alkotmánybíróság 3189/2013. (X. 22.) AB határozatban egyrészt megerősítette az 55/1994. (XI. 10.) AB határozatban a visszaható hatályú jogalkotás tilalmával kapcsolatban tett megállapításait, másrészt további megállapításokat tett: „Az Alkotmánybíróság határozatban rendelkezett a korábbi alkotmánybírói határozatok felhasználhatósága ügyében {13/2013. (VI. 17.) AB határozat, Indokolás [27]–[34]}. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság klauzula szövegszerűen megegyezik a korábbi Alkotmány 2. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezéssel. [...] Így az Alkotmánybíróság utal egy korábbi döntésében megfogalmazott álláspontjára, és ezt jelen ügyben is irányadónak tekinti. E szerint »[ö]nmagában az, hogy az állampolgárok más-ként cselekedtek volna, ha előre láthatták volna a jogszabály módosítását, nem ad módot a jogbiztonság címén az alkotmányellenesség megállapítására. A visszaható hatályú jogalkotás tilalmának ilyen kiterjesztő értelmezése alkotmányjogilag indokolhatatlan.« [55/1994. (XI. 10.) AB határozat, ABH 1994, 305.] [...] Nem vitásan sérti a jogbiztonság elvét az a szabályozás, amely a kihirdetését megelőző időre állapít meg új kötelezettséget vagy nyilvánít valamely magatartást jogellenessé (valódi visszaható hatály). Ugyanígy alkotmányellenesnek minősítette az Alkotmánybíróság [...] azt a szabályozást is, amely kimondta a szabály alkalmazását a folyamatban lévő ügyekre is, azaz a módosító szabály hatálybalépésekor jogerős határozattal még el nem bírált ügyekben építészeti bíróság kiszabását kötelezővé tevő új szabályozás alkalmazását rendelte el (azonnali hatály)” (Indokolás [11]–[13]).
- [34] Az Alkotmánybíróság a 10/2014. (IV. 4.) AB határozatban rögzítette, hogy „[a] Ját. [a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény] 2. § (2) bekezdése értelmében jogszabály a hatálybalépését megelőző időre nem állapíthat meg kötelezettséget, kötelezettséget nem tehet terhesebbé, valamint nem vonhat el vagy korlátozhat jogot, és nem nyilváníthat valamely magatartást jogellenessé. Ebből a szabályból következően tehát a visszamenőleges hatályú jogalkotás tilalma nem abszolút érvényű, és egyértelműen élhet ezzel az eszközzel a jogalkotó akkor, amikor új jogosultságot állapít meg, meglévő jogosultságot terjeszt ki, vagy valamely jog korlátozását oldja fel” (Indokolás [18]). Ezen túlmenően a jogbiztonságból fakadó visszaható hatályú jogalkotás tilalma nem feltétlen és kizárólag a jogalanyok helyzetét elnehezítő (*ad malam partem*) jogalkotásra irányadó, továbbá a tilalom nem terjed ki a jogszabályok módosíthatóságának időbeli korlátaira sem {1/2016. (I. 29.) AB határozat, Indokolás [55]; 16/2014. (V. 22.) AB határozat, Indokolás [32]}.
- [35] Az Alkotmánybíróság a visszaható hatályú jogalkotás tilalmával kapcsolatos gyakorlata alapján a következő tesztet alkalmazta: a támadott rendelkezések „a hatálybalépésük előtt létrejött jogviszonyokra vonatkoznak-e, és ezekre nézve kötelezettséget állapítanak-e meg, kötelezettséget terhesebbé tesznek-e, jogot korlátoznak-e vagy vonnak-e el, illetve jogellenessé nyilvánítanak-e valamely magatartást” {13/2015. (V. 14.) AB határozat, Indokolás [56]; 35/2019. (XII. 31.) AB határozat, Indokolás [27]}.
- [36] Az Alkotmánybíróság korábbi határozataiban már megállapította, hogy alaptörvény-ellenesség nemcsak visszaható hatályú jogalkotással, hanem a jogszabály visszamenőleges alkalmazásával összefüggésben is felvethető, ha a jogviszony vagy a jogvita létrejöttékor még nem létező – vagy nem hatályos – előírás alapján bírálnak el

- egy ügyet {3074/2021. (III. 4.) AB határozat, Indokolás [40]; 3154/2019. (VII. 3.) AB határozat, Indokolás [25]; 3051/2016. (III. 22.) AB határozat, Indokolás [16]; 3314/2017. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [32]}.
- [37] Az Alkotmánybíróság 3154/2019. (VII. 3.) AB határozatában kifejtette, amennyiben az eljáró bíróság a vizsgált időszakban még nem létező jogszabályi kötelezettség megkövetelésével, azaz az elbírált időszakban még nem hatályos jogszabály alkalmazásával dönt a kérelmező számára hátrányosan a kártalanítási igényről, abban az esetben ezzel a jogértelmezéssel megsérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében garantált visszaható hatályú jogalkalmazás tilalmát (Indokolás [37]–[39]).
- [38] Az Alkotmánybíróság gyakorlatában az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése alapján a visszaható hatályú jogalkalmazás tilalmába ütközőnek ítélte, amikor a bíróságok a speciális hatályba léptető rendelkezést figyelmen kívül hagyták {3295/2018. (X. 1.) AB határozat, Indokolás [25]–[32]; 3074/2021. (III. 4.) AB határozat, Indokolás [45]}.
- [39] Az Alkotmánybíróság a 3221/2019. (X. 11.) AB határozatban megállapította, hogy az eljáró bíróság „az elbírált időszakban még nem hatályos jogszabálynak az alkalmazásával döntött az indítványozó számára hátrányosan a kötbér megfizetésére vonatkozó igényről. A bírósági döntés tehát a vizsgált időszakban még nem létező jogszabályi kötelezettség megkövetelésével olyan körülményt értékelt a bizonyítási eljárás során az indítványozó terhére, amelyet az indítványozó 2009. január 30. napját megelőzően nyilvánvalóan nem vehetett figyelembe. Ezért az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy a vizsgált bírósági döntés megsértette az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében garantált jogállamiság elvének részét képező visszaható hatályú jogalkalmazás tilalmát” (Indokolás [24]).
- [40] Az Alkotmánybíróság egy versenyjogi ügyben az érintett szabályozás átmeneti rendelkezésével összefüggésben megállapította, hogy „a Ket. hatályos rendelkezései alkalmazásakor a jogállamiság elvére figyelemmel kell eljárnia a jogalkalmazónak” {13/2015. (V. 14.) AB határozat, Indokolás [102]}. Ezen ügyben az Alkotmánybíróság megállapította továbbá, hogy az eljáró bíróságok végzései „sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését [...], mivel a hatályos Pp.-re és Ket.-re alapította döntését és visszaható hatállyal alkalmazta azok rendelkezéseit a végrehajtás felfüggesztése jogkövetkezményeinek megállapítása és a késedelmi pótlék felszámítása tekintetében” {13/2015. (V. 14.) AB határozat, Indokolás [117]}.
- [41] Az Alkotmánybíróság fent idézett gyakorlata értelmében az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti visszaható hatályú jogalkalmazás sérelme abban az esetben állapítható meg, amennyiben a visszaható hatályú jogalkalmazás az indítványozóra nézve hátrányos {13/2015. (V. 14.) AB határozat, Indokolás [117]; 3154/2019. (VII. 3.) AB határozat, Indokolás [37]–[39]; 3221/2019. (X. 11.) AB határozat, Indokolás [24]}, illetve az speciális hatályba léptető rendelkezés figyelmen kívül hagyásával történik {3295/2018. (X. 1.) AB határozat, Indokolás [25]–[32]; 3074/2021. (III. 4.) AB határozat, Indokolás [45]}.
- [42] Azon kérdés megválaszolása, hogy a jelen ügyben megvalósult-e az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelme szükségessé teszi a régi kérelmes és az új bejelentéses fúziós rezsím összevetését, különös tekintettel az eljárási bíróság kiszabhatóságára.
- [43] 2. Az összefonódások ellenőrzése a modern versenyjogi szabályozás szerves része, egy speciális ún. ex ante hatósági kontroll, hiszen az összefonódást még annak végrehajtása előtt ellenőrzi a versenyhatóság, ily módon a szó szoros értelmében vett jogsértést a fuzionáló vállalkozások nem követnek el ezen ügýtípusban, e tekintetben tehát a bizonyítási eljárás sokkal inkább épül az ügyfélnyilatkozatokra, közgazdasági elemzésekre, piacvizsgálatra, mint a hagyományos, jogsértések gyanúját vizsgáló, ún. ex post hatósági eljárásokban.
- [44] Versenyjogi értelemben az összefonódás lényegében azt jelenti, amikor két vagy több önálló vállalkozásnak, vagy egyéb gazdasági egységnek közös lesz a tulajdonosa, illetve közös irányítás alá kerül. Hangsúlyozandó, hogy az összefonódás és az irányításszerzés versenyjogi és társasági jogi fogalmai nem azonosak. A hazai fúziós jog a tisztességtelen piaci magatartás tilalmáról szóló 1990. évi LXXXVI. törvény (a továbbiakban: Vtv.) 1991. január 1-jei hatálybalépésével jött létre, majd 1997. január 1-jével a Vtv.-t felváltó Tpv. hatálybalépésével már az uniós jogrendhez is igazodott, hiszen a Tpv. fúziós szabályainak megalkotása során a jogalkotó figyelemmel volt a Tanács a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló 4064/89/EGK rendeletére. E rendeletet 2004. január 20-án felváltotta, az azóta is hatályban lévő, a Tanács 139/2004/EK rendelete a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről.
- [45] A 2017. január 14-ig hatályban volt régi kérelmes fúziós rezsím és a 2017. január 15-e óta hatályos új bejelentéses fúziós rezsímben közös, hogy mindkét rezsím alatt volt lehetőség az ún. prenotifikációs eljárás kezdeményezésére, amely lényegében egy, a formális hatóság eljárást megelőző eljárás, amely arra szolgál, hogy a fúziós kérelem/összefonódás-bejelentés benyújtását megelőzően az érintett vállalkozások előzetes egyeztetést

kezdeményezhetnek a GVH-nál a már elhatározott összefonódás hatósági elbírálásához szükséges adatok, iratok körének tisztázása érdekében. A régi kérelmes rezsim alatt a Tpvt. 69. §-a, majd 2017. január 15-től a Tpvt. 43/L. §-a szabályozza a prenotifikációs eljárást, amely nem része a versenyfelügyeleti eljárásnak, illetve az összefonódás-bejelentési eljárásnak sem.

- [46] Közös továbbá mindkét fúziós rezsimben, hogy a Tpvt. 33/A. § (3) bekezdése értelmében a GVH „eljárásaiért fizetendő igazgatási szolgáltatási díj teljes összege a Gazdasági Versenyhivatal saját bevétele, amelyet a Gazdasági Versenyhivatal a működésével kapcsolatos kiadások fedezésére használ fel. Az előző évi bevételeiből származó maradványt a Gazdasági Versenyhivatal a következő években a feladatai teljesítésére felhasználhatja.”
- [47] Az 1997. január 1-jétől hatályos kérelmes fúziós rezsim alapján a magyar fúziós árbevételi küszöbszámok elérése esetén az összefonódáshoz összeolvadás, illetve beolvadás esetén az összefonódás közvetlen résztvevői, egyéb esetekben a közvetlen irányítást vagy a vállalkozásrészt megszerző volt köteles engedélyt kérni a GVH-tól igazgatási szolgáltatási díj megfizetése mellett. A fúziós engedély iránti kérelmet a Tpvt. 68. § (2) bekezdése értelmében a GVH által közzétett formátumú, megfelelően kitöltött összefonódási kérelem úrlapon kellett benyújtani. A kérelemnek az ügy elbírálásához szükséges valamennyi tény, adatot tartalmaznia kellett, és ahhoz csatolni kell az úrlapban megjelölt iratokat.
- [48] A kérelmes fúziós eljárási rezsimben ún. bejelentési szak lényegében nem létezett, mivel a kérelem benyújtásával rögtön megindult a versenyfelügyeleti eljárás a Tpvt. 67. § (1) bekezdése értelmében. Megjegyzendő, hogy fúziós ügyekben a bejelentési szak csak olyan esetben volt elképzelhető a kérelmes fúziós rezsim alapján, amennyiben egy összefonódáshoz elmulasztották a GVH engedélyt kérni, és az engedélykérés elmulasztását sérelmező ezen jogsértés gyanúját bejelentésben, vagy panaszban jelezte a GVH felé a Tpvt. 43/G–43/I. §-ai alapján, azonban a bejelentési szak ebben az esetben sem képezte a versenyfelügyeleti eljárás részét, hiszen bejelentési szakban a GVH nem jogosult érdemi vizsgálatot folytatni, a bejelentési szak lényegében csak arra szolgált, hogy a GVH kellően valószínűsítse, hogy a jelzett versenyprobléma kapcsán szükséges-e a versenyfelügyeleti eljárás megindítása, amelynek keretében elvégezhető az érdemi vizsgálat. A gyakorlatban elenyésző esetben került sor fúziós ügyben az engedélykérés elmulasztását sérelmező bejelentés benyújtására. A régi kérelmes fúziós rezsim alatt az engedélykérés elmulasztása miatt benyújtható bejelentés jogintézménye azonban egyáltalán nem feleltethető meg az új fúziós rezsim szerinti összefonódás-bejelentés jogintézményének, hiszen a két bejelentésnek teljes más a rendeltetése.
- [49] Mindazonáltal a jelen ügyben egyáltalán nem került sor bejelentés benyújtására az alapügyben, mivel az indítványozó önként, határidőben benyújtott kérelmében kérte az összefonódás engedélyezését, így rögtön versenyfelügyeleti eljárás indult a régi fúziós rezsim alapján.
- [50] A kérelmes fúziós rezsim alapján az engedély iránti kérelmet a nyilvános ajánlati felhívás közzétételének, a szerződés megkötésének vagy az irányítási jog megszerzésének időpontjai közül a legkorábbtól számított 30 napon belül kellett benyújtani. 2017. január 14-ig a magyar fúziós eljárási rezsim értelmében a GVH az ügyfél kérelmére indított versenyfelügyeleti eljárást, amelyet attól függően egyszerűsített versenyfelügyeleti eljárásban (a szakzsargonban használatos elnevezéssel ún. I. fázisú) vagy teljes körű versenyfelügyeleti eljárásban (a szakzsargonban használatos elnevezéssel ún. II. fázisú) folytatott le, hogy a Tpvt. 30. § (2) bekezdése alapján a vizsgált összefonódásról megállapítható volt-e, hogy nem csökkenti jelentős mértékben a versenyt az érintett piacon, különösen gazdasági erőfölény létrehozása vagy megerősítése következményeként. A kérelmes fúziós rezsim alapján a GVH a Tpvt. 72. § (3) bekezdése alapján tehát minden olyan esetben teljes körű eljárásban bírálta el az összefonódást, amennyiben a Tpvt. 30. § (2) bekezdése nem volt alkalmazható. A kérelmes fúziós rezsimhez tartozó, az egyszerűsített és teljes körű eljárásban engedélyezhető összefonódások megkülönböztetésének szempontjairól szóló, a Gazdasági Versenyhivatal elnökének és a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa elnökének 1/2014. számú közleménye (a továbbiakban: régi fúziós eljárási közlemény) akként foglalt állást, hogy teljes körű versenyfelügyeleti eljárásban vizsgálja az összefonódást, „ha: a) az összefonódás a Tpvt. 30. § (7) bekezdése alapján megtiltásra kerül, vagy b) az engedélyhez feltétel vagy kötelezettség előírása kapcsolódik [Tpvt. 30. § (3) bekezdés], kivéve, ha a versenyprobléma könnyen azonosítható, és egyszerű annak megítélése, hogy milyen feltétellel orvosolható, valamint ba) a beadott kérelem már tartalmazza a kérelmező által előre látott és nem vitatott versenyproblémához kötődő vállalat; és bb) a vállalatok mellett teljesülnek az egyszerűsített eljárás feltételei.”
- [51] Az egyszerűsített (I. fázisú) és a teljes körű (II. fázisú) versenyfelügyeleti eljárás között tehát az volt a fő különbség, hogy a versenyt jelentős mértékben várhatóan nem csökkentő összefonódásokat, illetve az összefonódás résztvevői által felajánlott vállalatokkal könnyen orvosolható versenyproblémák azonosítása esetén a GVH

- I. fázisú versenyfelügyeleti eljárásban engedélyezte az összefonódást. Míg a verseny várhatóan jelentős csökkenését eredményező összefonódásokat, köztük azokat, amelyek az összefonódás megtiltásával zárulnak, minden esetben teljes körű (II. fázisú) versenyfelügyeleti eljárásban bírálta el a GVH.
- [52] Az egyszerűsített (I. fázisú) és a teljes körű (II. fázisú) versenyfelügyeleti eljárásokban eljárásjogi szempontból közös volt, hogy mindkét esetben érdemi vizsgálatot folytatott a GVH, amely során a Tptv. tényállás tisztázására vonatkozó és a Tptv. 44. §-a alapján alkalmazandó, 2017. december 31-ig hatályos, a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) tényállás tisztázására vonatkozó rendelkezéseit is alkalmazhatta a bizonyítási eljárás során.
- [53] A kérelmes fúziós rezsím alatt az egyszerűsített (I. fázisú) és a teljes körű (II. fázisú) versenyfelügyeleti eljárás között – a fentiekén túl – az ügyintézési határidőben és az igazgatási szolgáltatási díjban volt különbség. A Tptv. 63. § (2) bekezdés *d*) pontja alapján az egyszerűsített (I. fázisú) versenyfelügyeleti eljárás ügyintézési határideje 30 nap volt, amelyet egy alkalommal 20 nappal lehetett meghosszabbítani [Tptv. 63. § (5) bekezdés *d*) pont], míg a teljes körű (II. fázisú) versenyfelügyeleti eljárás ügyintézési határideje 4 hónap volt [Tptv. 63. § (3) bekezdés], amelyet egy alkalommal legfeljebb 2 hónappal lehetett meghosszabbítani [Tptv. 63. § (5) bekezdés *e*) pont]. További különbség volt a két versenyfelügyeleti eljárás között, hogy az egyszerűsített (I. fázisú) versenyfelügyeleti eljárásért fizetendő igazgatási szolgáltatási díj összege 4 millió Ft volt [Tptv. 62. § (1) bekezdés *b*) pont], míg a teljes körű (II. fázisú) versenyfelügyeleti eljárásért fizetendő igazgatási szolgáltatási díj összege 16 millió Ft volt [Tptv. 62. § (1) bekezdés *a*) pont]. Amennyiben a versenyfelügyeleti eljárás I. fázisúból alakult át II. fázisúvá, értelemszerűen a már megfizetett 4 millió Ft-on felül csak további 12 millió Ft-ot kellett befizetnie a kérelmezőnek.
- [54] A 2016. január 1-jével hatályba lépett, közigazgatási bürokráciacsökkentéssel összefüggő törvénymódosítás a GVH fúziós eljárásait is érintette, mivel a Tptv. 44. § (1) bekezdése alkalmazandó Ket. 29. § (1b) bekezdése szerinti ún. sommás eljárásokban, így a GVH által folytatott kérelemre induló I. fázisú fúziós eljárásokban 8 napon belül kellett döntést hoznia a hatóságnak, ugyanakkor a sommás eljárásban alkalmazhatók voltak a tényállás tisztázására vonatkozó Tptv. és Ket. rendelkezések, és a sommás eljárás maga is versenyfelügyeleti eljárásnak minősült.
- [55] A Módtv3. vezette be 2017. január 15-ei hatállyal az összefonódás-bejelentési fúziós rezsímet a Tptv. 43/J–43/N. §-aival, amely a korábbi ún. kérelmes rezsímet váltotta fel.
- [56] Az új bejelentéses fúziós rezsím lényege, hogy az egyszerűsített (I. fázisú) és a teljes körű (II. fázisú) versenyfelügyeleti eljárás megindítását minden esetben megelőzi az összefonódás-bejelentési eljárás, amely nem része a versenyfelügyeleti eljárásnak, lényegében arra szolgál, hogy a korábbi ún. sommás eljáráshoz hasonlóan 8 napon belül bírálja el a GVH azon összefonódásokat, amelyek esetében nyilvánvaló, hogy az összefonódás az érintett piacon nem eredményezi a verseny jelentős mértékű csökkenését. Az összefonódás-bejelentéses eljárás esetén fizetendő igazgatási szolgáltatási díj 1 millió Ft [Tptv. 43/M. § (1) bekezdés], az ügyintézési határideje pedig 8 nap [Tptv. 43/N. § (1) bekezdés].
- [57] A Tptv. 67. § (4) bekezdése alapján a GVH a bejelentett összefonódás vizsgálatára akkor indít versenyfelügyeleti eljárást, ha: *a*) az összefonódás-bejelentésben foglaltak alapján nem nyilvánvaló, hogy az összefonódás az érintett piacon nem eredményezi a verseny jelentős mértékű csökkenését, vagy *b*) az összefonódás-bejelentés nem felel meg a Tptv. 43/J. § (1) bekezdésében foglalt követelményeknek vagy – a Tptv. 24. § (1) bekezdés szerinti összefonódás esetén – a médiaszolgáltatásról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Mttv.) 171. § alapján be kell szerezni a Médiatanács szakhatósági állásfoglalását, és nem áll rendelkezésre a Médiatanács olyan előzetes szakhatósági hozzájárulása, amely az összefonódást feltétel és kötelezettség előírása nélkül engedélyezi. A versenyfelügyeleti eljárás megindításának részletes szempontrendszerét az összefonódás-bejelentési kötelezettség, az összefonódás vizsgálatára irányuló versenyfelügyeleti eljárás megindítása, valamint az eljárás teljes körűvé nyilvánítása esetén alkalmazandó „nem nyilvánvalóság” feltételéről szóló, a Gazdasági Versenyhivatal elnökének és a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa elnökének 7/2017. közleménye (a továbbiakban: új fúziós eljárásindítási közlemény) tartalmazza. A Tptv. nem tartalmaz rendelkezést arra vonatkozóan, hogy mely esetekben állapítható meg a Tptv. 67. § (4) bekezdésének *a*) pontja szerinti azon feltétel fennállta, miszerint nem nyilvánvaló, hogy az összefonódás az érintett piacon nem eredményezi a verseny jelentős mértékű csökkenését. A fenti körbe tartozó összefonódások körének meghatározása – az új fúziós eljárásindítási közlemény értelmében – a GVH mérlegelési jogkörébe tartozik. A megindított versenyfelügyeleti eljárás teljes körűvé nyilvánításának a Tptv. 69. § szerinti feltétele megegyezik a versenyfelügyeleti eljárás indításának a Tptv. 67. § (4) bekezdésének *a*) pontja szerinti feltételével, amely szerint

„nem nyilvánvaló, hogy az összefonódás az érintett piacon nem eredményezi a verseny jelentős mértékű csökkenését”.

- [58] A versenyfelügyeleti eljárás ügyintézésének határidejét, illetve a fizetendő igazgatási szolgáltatási díj mértékét befolyásolja, hogy a versenyfelügyeleti eljárást egyszerűsített (I. fázisú) vagy teljes körű (II. fázisú) eljárás keretében folytatja le a GVH. Az egyszerűsített eljárás esetében az ügyintézési határidő az összefonódás-bejelentés beérkezésétől számított harminc nap [Tpv. 63. § (2) bekezdés e) pont], amely határidő húsz nappal meghosszabbítható [Tpv. 63. § (9) bekezdés d) pont], az eljárásért fizetendő igazgatási szolgáltatási díj pedig 3 millió Ft [Tpv. 62. § (1) bekezdés b) pont]. A teljes körű eljárásban történő elbírálás esetében a rendelkezésre álló határidő az összefonódás-bejelentés beérkezésétől számított négy hónap [Tpv. 63. § (2) bekezdés d) pont, Tpv. 63. § (3) bekezdés], amely határidő két hónappal meghosszabbítható [Tpv. 63. § (9) bekezdés c) és f) pont], az eljárásért fizetendő igazgatási szolgáltatási díj pedig 15 millió Ft [Tpv. 62. § (1) bekezdés a) pont].
- [59] A Módtv3. indokolása szerint az új fúziós rezsim „tartalmát tekintve megegyezik az Európai Bizottság által alkalmazott, a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló 139/2004/EK rendelet 6. cikkében rögzített eljárási renddel. Az összefonódás kérelmezési rendszerről az összefonódás-bejelentési rendszerre való áttérés egyben azt is jelenti, hogy a kérelemhez kapcsolódó sommás eljárás szabályai az összefonódások engedélyezése esetében értelemszerűen nem lennének alkalmazhatók. Az olyan összefonódás-bejelentések esetében azonban, amelyek alapján az összefonódás az előzőek szerint nyilvánvalóan aggálymentesen végrehajtható, a GVH-nak a törvény szerint erről a sommás eljárás határidejével megegyező 8 napos határidőn belül kell tájékoztatni a bejelentőt, ami lényegesen kevesebb, mint a jelenlegi 30 napos határidő. Annak érdekében, hogy az új rendszer versenyfelügyeleti eljárás indítása esetén se növelje az összefonódás elbírálásának jelenlegi 30 napos (illetve az összefonódás piaci hatásainak teljes körű vizsgálata esetén négy hónapos) ügyintézési határidejét, az összefonódás-bejelentés nyomán indult eljárás esetében a fenti határidők nem a vizsgálat elrendelésével, hanem az összefonódás-bejelentés megtételével indulnak.”
- [60] A Módtv3. indokolása értelmében tehát a bejelentéses fúziós rezsim bevezetésének oka az Európai Bizottság eljárásaihoz való közelítés, illetve az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 41. §-a szerinti sommás eljárás szabályainak bevezetésének elkerülése volt.
- [61] A Tpv. 43/J. § (1) bekezdése rögzíti, hogy az összefonódás-bejelentést a GVH által közzétett bejelentési úrlapon kell megtenni. Tekintettel arra, hogy ezen összefonódás-bejelentési úrlap alkalmazását a Módtv3. iktatta be, a Tpv. 95/E. § (1) bekezdése értelmében e rendelkezés hatálybalépését követően létrejött összefonódásokra vonatkozóan kell alkalmazni.
- [62] A Tpv. 43/K. § (1) bekezdése egyértelműsíti továbbá, hogy az összefonódás-bejelentés elintézése nem része a versenyfelügyeleti eljárásnak. A versenyfelügyeleti eljárásra vonatkozó rendelkezéseket egyebekben a Módtv3. annyiban érintette, hogy a korábbi kérelmes eljárás megszűnésével összefüggésben az engedélyezés iránti kérelemre utalások hatályon kívül helyezésre kerültek, illetve anyagi jogi változásként felemelte a jogalkotó a fúziós küszöbszámokat és a végrehajtási tilalom megsértésére külön eljárásban történő vizsgálatot írt elő.
- [63] A Módtv3. 14. §-a mindazonáltal az eljárási bírság kiszabásáról szóló Tpv. 61. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés léptette: „Eljárási bírság szabható ki továbbá az ügyféllel szemben, ha az irányításkorlátozó előírást megszegi, valamint ha az összefonódás-bejelentésben lényeges tény elhallgatott vagy nem a valóságnak megfelelően közölt, és utóbb ezért került sor a versenyfelügyeleti eljárás megindítására.”
- [64] Az Ákr. hatálybalépésével indokoltá vált a Tpv. eljárásjogi rendelkezéseinek felülvizsgálata, ezért a Módtv4.-vel módosította a Tpv. fúziós eljárásrendre vonatkozó szabályait is. A Módtv4. által, 2018. január 1-jei hatállyal bevezetett módosítások átmeneti rendelkezése a Tpv. 95/F. §-a, amely a Tpv. 95/E. §-át nem helyezte hatályon kívül. A Tpv. 95/F. § (1) bekezdése akként rendelkezett, hogy a módosításokat az „e rendelkezések hatálybalépését követően indult és megismételt eljárásokban kell alkalmazni.”
- [65] A Módtv4. mindazonáltal nemcsak az Ákr. hatálybalépése miatt szükségessé vált korrekciókat végezte el, hanem az eljárási bírság kiszabásáról szóló Tpv. 61. §-át is módosította. A Módtv4. 36. §-ához fűzött indokolása szerint „[a] törvény a Tpv. eljárási bírságra vonatkozó szabályait kiegészíti az eljárási kötelezettség önhibából történő megszegésére vonatkozó új bírságolási okkal. [...] Az összefonódás-bejelentésben a versenyhatóság félrevezetésének szankciója a jövőben nem eljárási bírság, hanem a Tpv. 78. § (1) bekezdésének e) pontja alapján, az ennek megállapítására indított versenyfelügyeleti eljárásban kiszabható érdemi bírság. [...] A törvény egyértelművé teszi továbbá, hogy napi összegű, a teljesítésre ösztönző eljárási bírság csak még nem teljesített eljárási kötelezettséghez kapcsolódóan szabható ki, egyébként az eljárási kötelezettség megsértését egy összegben kell szankcionálni. Hatályon kívül helyezésre kerül az a rendelkezés, amely az eljárási bírságot kiszabó

végzést a kötelezett javára egyfajta méltányossági jogkörben is módosíthatóvá vagy visszavonhatóvá tette, mivel nem határozhatóak meg olyan objektív szempontok, amelyek mentén a méltányossági jogkör alkotmányossági garanciákkal övezve lenne gyakorolható.”

- [66] Az Alkotmánybíróság mindezek alapján megállapította, hogy a Módtv4. átmeneti rendelkezése (Tpvt. 95/F. §) nem helyezte hatályon kívül a Tpvt. 95/E. §-át, amely a Módtv3. átmeneti rendelkezése. A Módtv3. vezette be az összefonódás-bejelentés jogintézményét, illetve az összefonódás-bejelentési űrlap kötelező alkalmazását. Tekintettel arra, hogy a Módtv4. és a Tpvt. 95/F. §-a egyáltalán nem tartalmazott rendelkezést a régi fúziós rezsim vonatkozásában, illetve nem is helyezte hatályon kívül a Tpvt. 95/E. §-ának (2) bekezdését, amelynek értelmében a régi kérelmes fúziós rezsimre vonatkozó rendelkezéseket, „az e rendelkezések hatályon kívül helyezését megelőzően létrejött összefonódásokra vonatkozó eljárásokban továbbra is alkalmazni kell”, nem állapítható meg, hogy a Tpvt. 95/F. § (1) bekezdése lex specialisként felülírta volna a Tpvt. 95/E. § (2) bekezdését.
- [67] A jelen ügyben elsőfokon eljáró Fővárosi Törvényszék a Tpvt. 95/E. §-át oly módon értelmezte, hogy nem fogadta el az indítványozó azon kifogását, hogy a GVH jogszabálysértő és alaptörvény-ellenes módon kötelezte az új fúziós rezsim szerinti összefonódás-bejelentés űrlap kitöltésére, amely az eljárási bírság kiszabását eredményezte vele szemben (Fővárosi Törvényszék 103.K.706.640/2020/7. számú ítélete indokolásának [22] bekezdése). A Kúria ítéletében az elsőfokú bíróság ezen jogértelmezését hatályában fenntartotta, az indítványozó érvelésének bizonyítatlanságára hivatkozott (Kúria Kfv.III.37.217/2021/10. számú ítélete indokolásának [65] bekezdése).
- [68] Tekintettel arra, hogy a Tpvt. 95/E. § (2) bekezdése nem az eljárásindítás, illetve a megismételt eljárás megindulásának időpontjához, hanem az összefonódás létrejöttének időpontjához köti az alkalmazandó fúziós rezsimet, az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti visszaható hatályú jogalkotás sérelme nem állapítható meg a jelen ügyben. Amennyiben a Tpvt. 95/F. § (1) bekezdése esetében az Alkotmánybíróság elfogadná a GVH és az eljáró bíróságok azon értelmezését, miszerint ezen átmeneti rendelkezés jelöli ki az alkalmazandó fúziós rezsimet egy, e törvény hatálybalépése előtt létrejött összefonódás tekintetében, a visszaható hatályú jogalkotás esete állna fenn.
- [69] Kiemelendő azonban, hogy az alkalmazandó fúziós rezsim kijelöléséről a Tpvt. 95/E. § (2) bekezdése rendelkezik, e tekintetben a Tpvt. 95/F. § (1) bekezdése nem releváns, hiszen a Módtv4. egyáltalán nem rendelkezett a fúziós rezsimek közötti választásról, nem is rendelkezhetett, hiszen a Módtv4. – szemben a Módtv3. rendelkezéseivel – nem vezetett be új fúziós rezsimet, hanem a Módtv3. által bevezetett új bejelentéses fúziós rezsim Ákr.-rel való kompatibilitását volt hivatott megteremteni.
- [70] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Tpvt. 95/E. § (2) bekezdése egyértelműen rögzíti, hogy a Tpvt.-nek „a Módtv3.-mal hatályon kívül helyezett rendelkezéseit az e rendelkezések hatályon kívül helyezését megelőzően létrejött összefonódásokra vonatkozó eljárásokban továbbra is alkalmazni kell”. A Tpvt. 95/E. § (2) bekezdése nem tesz különbséget az alap- és a megismételt eljárások között, hanem valamennyi összefonódásra vonatkozó, így a megismételt eljárásra is irányadó átmeneti rendelkezés.
- [71] Következésképpen a 2017. január 15-e előtti, a Módtv3.-mal hatályon kívül helyezett ún. kérelmes fúziós rezsim alkalmazandó a 2017. január 15-e előtt létrejött összefonódásokra, mivel az indítványozó által kérelmezett összefonódás létrejöttének dátuma 2016. szeptember 23-a, hiszen ekkor kötött üzletrész adásvételi szerződést az indítványozó és a céltársaság, az indítványozó ügyére a Tpvt. 95/E. § (2) bekezdése alapján a megismételt eljárásban is a régi, kérelmes fúziós rezsim vonatkozik. Az Alkotmánybíróság utal arra, hogy a magyar jogrendszerben nem szokatlan megoldás, hogy az új eljárási kódex hatálybalépését követően, azzal párhuzamosan még a régi eljárásrend szerint folynak az eljárások, akár több év elteltével is, példának okáért a régi polgári perrendtartás alapján napjainkban is vannak még folyamatban lévő perek. A jelen ügyben a Tpvt. 95/E. § (2) bekezdése lényegében azt jelenti, hogy a 2017. január 15-e előtt létrejött összefonódások esetén az eljárást a régi eljárásrend, tehát a Tpvt. akkor hatályos szabályai és a Ket. alapján kell lefolytatnia a hatóságnak.
- [72] A jelen ügyben az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a GVH és az eljáró bíróságok a Tpvt. 95/E. § (2) bekezdését figyelmen kívül hagyva, a Tpvt. 95/F. §-ának alkalmazásával visszaható hatállyal alkalmazták a 2017. január 15-étől hatályos, új bejelentéses fúziós rezsimet az indítványozó és a céltársaság 2016. szeptember 23-án kelt üzletrész adásvételi szerződésével elhatározott összefonódására.
- [73] Az Alkotmánybíróság gyakorlata értelmében ugyanakkor a visszaható hatályú jogalkalmazás csak abban az esetben ütközik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe, amennyiben az az indítványozó számára hátrányosabb, ad malam partem jogalkalmazást eredményez. A továbbiakban az Alkotmánybíróság azt vizsgálta, hogy a Tpvt. 95/E. § (2) bekezdésének figyelmen kívül hagyásával alkalmazott új fúziós rezsim, illetve az az alapján

kiszabott eljárási bírság szabályozása hátrányosabb helyzetbe hozta-e az indítványozót a megismételt eljárásban.

- [74] Az Alkotmánybíróság szerint hátrányként azonosítható, hogy az indítványozónak ki kellett töltenie a megismételt eljárásban az összefonódás-bejelentési űrlapot, amelyet a Módtv3. 9. §-ával beiktatott Tptv. 43/J. § (1) bekezdése tett kötelezővé. Következésképpen az indítványozóval szemben az új bejelentéses rezsím már önmagában azzal a hátránnyal járt, hogy újból ki kellett töltenie az űrlapot, amelyet más szempontrendszer szerint már megtett az alapeljárásban. Amennyiben a GVH a Tptv. 95/E. § (2) bekezdésének alkalmazásával folytatta volna le a megismételt eljárást, akkor a 2017. január 14-ig hatályos Tptv. 68. § (2) bekezdése által előírt űrlap kitöltését tette volna kötelezővé, amelynek az indítványozó már az alapeljárásban eleget tett. Ráadásul az alapeljárásban a GVH megfelelőnek ítélte az űrlap indítványozó általi kitöltését, hiszen semmilyen módon nem szankcionálta az indítványozót ezzel összefüggésben. Mindez természetesen nem jelenti azt, hogy a versenyhatóság nem lett volna jogosult a tényállás tisztázására vonatkozó rendelkezéseket alkalmazni a megismételt versenyfelüyeleti eljárásban, ekként a Tptv. alapján adatkérő végzésben is rákérdezhetett volna azon információkra, amelyek álláspontja szerint szükségesek a tényállás megfelelő tisztázásához. Megjegyzendő, hogy a fúziós űrlap nemcsak jogi, hanem az adott érintett piachoz köthető speciális piacismereteket is igényel, ezért annak kitöltése időigényes, komplex feladat még jogi képviselők számára is. A fúziós űrlap más szempontrendszer szerint történő kitöltésének újabb előírása tehát az indítványozó számára időigényes és költséges kötelezettséget jelentett, amely hátrányosabb helyzetet eredményezett a számára, mintha a régi kérelmes rendszer szerinti eljárás folyt volna vele szemben. E vonatkozásban nem lehet eltekinteni attól, hogy az új összefonódás-bejelentési űrlap GVH által nem megfelelőnek ítélt kitöltése vezetett végső soron az indítványozóval szemben eljárási bírság kiszabásához.
- [75] Ezen túlmenően az új fúziós eljárásrend alkalmazása a megismételt eljárásban azért is hátrányos helyzetbe hozta az indítványozót, mert a megismételt eljárást megindító végzés tanúsága szerint „ügy döntött [...], hogy a Gazdasági Versenyhivatal a Kúria ítéletét tekinti összefonódás bejelentésnek”. Azáltal, hogy a GVH a megismételt eljárásban a Kúria ítéletét tekintette összefonódás-bejelentésnek, és az új bejelentéses fúziós rezsím szerint folytatta le a versenyfelüyeleti eljárást, lényegében megfosztotta az indítványozót az alapeljárásban őt megillető kérelmezői státuszától. A régi kérelmes fúziós rezsímbe a 2017. január 14-ig hatályos Tptv. 28. § (1)–(2) bekezdése, 52. § a) pont aa) alpontja és a 68. § (1) bekezdés a) pontja értelmében a kérelmezőt illetve megrendelkezési jog az összefonódás iránti engedély kérelmezése és a kérelem tartalmának meghatározása tekintetében. A régi kérelmes fúziós rezsímbe a kérelmezői státuszhoz tehát önmagában nemcsak ügyféli minőség, hanem rendelkezési jog is társult. Azzal, hogy a GVH az indítványozó kérelmezői státuszát nem ismerte el, és a Kúria ítéletét tekintette összefonódás-bejelentésnek tulajdonképpen elvonta az indítványozó rendelkezési jogát, amely a jelen esetben az ügyféli jogok korlátozását jelenti. A kérelmező (ügyfél) rendelkezési jogának elvonása egy fúzió esetében azzal a súlyos következménnyel jár, hogy a versenyhatóság nem az érintett felek által kötött ügyletet bírálja el, hanem önkényesen határozza meg, hogy mit tekint engedélyköteles tranzakciónak, miközben a versenyhatóságnak a fúziókontroll szabályai alapján a felek által kötött magánjogi szerződést kell elbírálnia versenyjogi szempontból. Az más kérdés, hogy a GVH adott esetben nem tartja jóváhagyásra alkalmasnak az ügyletet, de ez esetben indokolt, önállóan jogorvosolható határozatában ad számot vizsgálatára eredményeiről, azonban ahhoz nem férhet kétség, hogy a jogbiztonságot és a jogállamiságot az szolgálja, ha a versenyhatóság az érintett felek által kötött szerződést, vagy nyilvános vételi ajánlatot, és nem egy tőlük független szereplő által kibocsátott okiratot (jelen esetben a Kúria alapeljárásban hozott ítéletét) veti alá a fúziókontrollnak. Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy a Kúria ezen alapeljárásban hozott ítéletéből egyáltalán nem következett a GVH által követett jogértelmezés. Kiemelendő, hogy fúziós ügyekben még a GVH által is elismerten „a gazdaság szereplői számára kiemelt fontosságú, hogy a tervezett tranzakciók kimenetele áttekinthető, kiszámítható, illetve, hogy az eljárás időtartama a lehető legrövidebb legyen. Egy elhúzódó nem kiszámítható eljárás bizonytalansági tényező, amely az üzleti életben a legkevésbé tolerálható” (GVH 2013. évi parlamenti beszámolója, 56. oldal).
- [76] A kérelmes fúziós rezsím helyett a bejelentéses fúziós rezsím alkalmazása az indítványozó számára azért is hátrányos helyzetet eredményezett, mert az alapeljárást, amelynek megismétlésére a Kúria kötelezte a GVH-t, már teljes körű (II. fázisú) versenyfelüyeleti eljárássá nyilvánította a GVH, ily módon azáltal, hogy a GVH egészen az összefonódás-bejelentés meghatározásától és az űrlap újbóli kitöltésére kötelezésével lényegében újrajelentette az eljárást, hosszabb ügyintézési határidőt eredményezett. A régi kérelmes fúziós rezsímbe a Tptv. 68. §, 72. § (3) bekezdése és a régi eljárásindítási fúziós közlemény alapján lehetőség lett volna eleve teljes

körűként megindítani a versenyfelügyeleti eljárást, ezzel megtakarítható lett volna mind a jelen ügyben vizsgált tranzakció esetében korábban nem létező összefonódás-bejelentési szakasz „rekonstruálása” illetve az egyszerűsített eljárásból teljes körű eljárássá minősítés, és az ezzel járó ügyintézési idő. Ráadásul az alapeljárásban hozott kúriai ítélet kötelezése egyértelmű volt a tekintetben, hogy a GVH-nak a megismételt eljárásban el kell végeznie az összefonódás piaci hatásainak érdemi, versenyjogi vizsgálatát és az is előrelátható volt, hogy ahogy az alapeljárásban, úgy a megismételt eljárásban is csak teljes körű versenyfelügyeleti eljárásban lehet vizsgálni a versenyt várhatóan jelentős mértékben érintő összefonódást. Kiemelendő, hogy az indítványozó a teljes körű versenyfelügyeleti eljárás szükségességét egyáltalán nem vitatta.

- [77] Az indítványozó számára hátrányos jogalkalmazást eredményezett az új fúziós bejelentési rezsím alkalmazása abból a szempontból is, hogy az alapeljárásban már hiánytalanul megfizette a teljes körű versenyfelügyeleti eljárásért járó igazgatási szolgáltatási díjat összesen 16 millió Ft-ot, amelyet a GVH annak ellenére nem utalt vissza a számára, hogy az alapeljárásban hozott kúriai ítélet arra tekintettel kötelezte megismételt eljárás lefolytatására, mert nem végezte el az összefonódás versenyjogi vizsgálatát. A GVH azáltal, hogy az új bejelentéses fúziós rezsím alapján folytatta le az indítványozóval szemben a versenyfelügyeleti eljárást, azt a megoldást alkalmazta, hogy az összefonódás-bejelentés 1 millió Ft-os igazgatási szolgáltatási díjának megfizetésére nem kötelezte az indítványozót, miközben az egyszerűsített versenyfelügyeleti eljárásért járó 3 millió Ft, majd a teljes körű versenyfelügyeleti eljárásért további 12 millió Ft megfizetését írta elő. Az összesen újabb 15 millió Ft megfizetésével járó kötelezettségnek az indítványozó eleget tett. A GVH ezen jogértelmezése azt a látszatot kelti, mintha az alapeljárás megfeleltethető lett volna az új fúziós rezsím szerinti összefonódás-bejelentési eljárásnak, ezért nem történik kétszeres díjfizetésre kötelezés, ha az összefonódás-bejelentés 1 millió Ft-os díjától eltekint, miközben az érdemi vizsgálatért újfent teljes egészében igazgatási szolgáltatási díj megfizetésére kötelezi az indítványozót. Tekintettel arra, hogy az indítványozó ügyében az alapeljárásban teljes körű versenyfelügyeleti eljárás folyt, amelynek az igazgatási szolgáltatási díját, összesen 16 millió Ft-ot az indítványozó megfizetett, számára hátrányos jogalkalmazást eredményezett, hogy a GVH a korábbi teljes körű versenyfelügyeleti eljárást az igazgatási szolgáltatási díj szempontjából az új fúziós rezsím szerint összefonódás-bejelentéssel tekintette ekvivalensnek, ezért nem ismerte el, hogy az alapeljárásban már megfizetett igazgatási szolgáltatási díj nem róható ki ismételt a megismételt eljárásban.
- [78] Hátrányos helyzetet eredményezett az indítványozó számára az új fúziós rezsím alkalmazása az eljárási bírság kiszabása szempontjából is, hiszen a Módtv3. és a Módtv4. is oly módon módosította az eljárási bírság kiszabásáról szóló Tpvt. 61. §-át, hogy az eljárás alá vont vállalkozások eljárási kötelezettségeit szigorította. Mindazonáltal a régi kérelmes fúziós rezsím idején, az űrlap kitöltésének hiányosságai esetén a GVH a 2017. január 14-ig hatályos Tpvt. 68. § (4) és (5) bekezdései alapján hiánypótlást bocsátott ki, azaz a nem megfelelő űrlapkitöltés a régi rezsímben nem eredményezte automatikusan eljárási bírság kiszabását, hiszen a Tpvt. szerint elsőként hiánypótlás kiadásával kellett megkísérelnie a hatóságoknak a hiányosságok orvoslását. Az új fúziós rezsím ezt a fajta fokozatosságot nem tartalmazza.
- [79] 3. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Tpvt. 95/E. § (2) bekezdésének figyelmen kívül hagyása és a Tpvt. 95/F. § (1) bekezdésének jogalap nélküli alkalmazása az indítványozó ügyében sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti visszaható hatályú jogalkalmazás tilalmát, mert i) az új összefonódás-bejelentési űrlap kitöltésének előírása, és a megismételt eljárásban az igazgatási szolgáltatási díj megfizetésére kötelezés olyan új hátrányos kötelezettségeket jelentett az indítványozó számára, amelyek a régi fúziós rezsím alapján nem terhelték; ii) az indítványozó kérelmezői státuszának el nem ismerése, illetve a Kúria alapeljárásban hozott ítéletének összefonódás-bejelentéssé minősítése elvonta az indítványozó rendelkezési jogát, lényegesen korlátozva ezzel az ügyféli jogait, valamint iii) a Módtv3. és a Módtv4. alapján módosított eljárási bírság jogintézménye alapján az indítványozóval szemben kiszabott eljárási bírság jogellenessé nyilvánított olyan indítványozói magatartást, amely esetében a régi kérelmes fúziós rezsím hatálya alatt csak hiánypótlás kiadásának lett volna helye.
- [80] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 46. § (3) bekezdése alapján, hivatalból eljárva, alkotmányos követelmény megállapítását tartotta szükségesnek annak érdekében, hogy a Tpvt. 95/E. § (2) bekezdésének és a Tpvt. 95/F. § (1) bekezdésének együttalkalmazása az Alaptörvénnyel összhangban álló jogalkalmazói értelmezést eredményezzen, amelynek értelmében az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése alapján alkotmányos követelmény, hogy a 2017. január 15-e előtt létrejött összefonódások vizsgálatára irányuló eljárásokban, beleértve a megismételt eljárásokat is, nem alkalmazható a 95/F. § (1) bekezdése szerinti átmeneti rendelkezés.

- [81] Tekintettel arra, hogy a Kúria Kfv.III.37.217/2021/10. számú ítélete elfogadta a GVH ezen, az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe ütköző jogértelmezését, alaptörvény-ellenes, ezért az Alkotmánybíróság az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján megsemmisíti. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Fővárosi Törvényszék 103.K.706.640/2020/7. számú ítélete, valamint a GVH VJ/8-31/2020. számú és VJ/8-21/2020. számú végzései alaptörvény-ellenesek, ezért azokat az Abtv. 43. § (4) bekezdése alapján megsemmisíti.
- [82] Az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.III.37.217/2021/10. számú ítélete, a Fővárosi Törvényszék 103.K.706.640/2020/7. számú ítélete, valamint a GVH VJ/8-31/2020. számú és VJ/8-21/2020. számú végzései az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére alapított megsemmisítésére figyelemmel – legutóbb a 3390/2020. (X. 29.) AB határozatában hivatkozott gyakorlata alapján – az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének és a XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmére alapított indítványi elemek érdemi vizsgálatától eltekintett.
- [83] 4. Az Alkotmánybíróság e határozatának a Magyar Közlönyben történő közzétételét az Abtv. 44. § (1) bekezdés második mondata alapján rendelte el.

Budapest, 2022. október 4.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
alkotmánybíró helyett

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
alkotmánybíró helyett

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [84] Mint ahogyan azt több párhuzamos indokolásomban és különvéleményemben kifejtettem [ld. 29/2021. (XI. 10.) AB határozat, 3354/2021. (VII. 28.) AB határozat stb.], eltérő az álláspontom abban a kérdésben, hogy az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére milyen feltételekkel alapítható alkotmányjogi panasz. Emiatt a kifogásolt döntéseknek az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére, a visszaható hatályú jogalkalmazásra alapított megsemmisítését nem tudtam támogatni, mivel az indítványozó nem jelölte meg más, Alaptörvényben biztosított joga sérelmét a B) cikk (1) bekezdésével összefüggésben.
- [85] Ugyanakkor az indítványozó alkotmányjogi panaszában hivatkozott arra is, hogy a bíróságok nem indokolták meg, hogy a Tpv. 95/E. §-ának rendelkezései helyett miért a Tpv. 95/F. §-át találták alkalmazhatónak (ld. indítvány 16–18. oldala). Ez viszont megalapozza az indítványozó által is hivatkozott, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésébe foglalt tisztességes eljárásból való jog, azon belül az indokolt bírói döntéshez való jog sérelmét. A Kúria ítéletének e körben tett indokolása az alábbiakat tartalmazza: „[65] A felperes csak állította, hogy a Tpv. 95/E. § (1) és (2) bekezdéseire figyelemmel a bejelentéses eljárás alkalmazásának nem volt helye, ám erre az általa nyújtott adatszolgáltatásból, annak hiányos, illetve ellentmondásos tartalmából alappal

következtetni nem lehetett. Erre vonatkozó állítását a felülvizsgálati eljárásban sem sikerült bizonyítani.” Jelen esetben a Tptv. 95/E. §-a és 95/F. §-a közötti választás annak eldöntésében áll, hogy melyik (a korábbi vagy a későbbi) eljárásrendet kell alkalmazni; ez nem bizonyítási kérdés, hanem a bíróság jogválasztásának a kérdése. Ha a jogválasztás vitatott (ld. a felülvizsgálati kérelem ismertetését a Kúria döntésének [38] bekezdésében), akkor a bíróságnak indokolnia kellett volna, hogy miért a Tptv. 95/F. §-át tartja alkalmazhatónak. Ennek hiányában sérült az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt indokolt bírói döntéshez való jog; álláspontom szerint ez indokolja a kifogásolt döntések megsemmisítését.

Budapest, 2022. október 4.

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3571/2021.
Megjelent a Magyar Közlöny 2022. évi 173. számában.

• • •